

Note 5 - Kapitaldekning og kapitalstyring

Det ble innført nye kapitaldekningsregler i Norge fra 1. januar 2007 (Basel II - EUs nye direktiv for kapitaldekning). SpareBank 1 SMN søkte og fikk tillatelse fra Finanstilsynet til å benytte interne målemetoder (Internal Rating Based Approach - Foundation) for kredittrisiko fra 1. januar 2007. Dette gjør det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning mer risikosensitivt, slik at kapitalkravet i større grad vil samsvare med risikoen i underliggende porteføljer. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. Overgangsregler er gitt i forskrift fra Finanstilsynet hvor IRB-banker ikke ennå vil få full effekt av reduserte regulatoriske kapitalkrav. Fra og med 2009 ble det tillatt en reduksjon av risikovektet beregningsgrunnlag med 20 prosent.

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Tidsbegrenset ansvarlig lån kan ikke tilsvare et høyere beløp enn 50 prosent av kjernekapitalen i kapitaldekningen, mens evigvarende ansvarlige lån ikke kan tilsvare et høyere beløp enn 100 prosent av kjernekapitalen. Ansvarlige lån klassifiseres som forpliktelse i balansen og måles til amortisert kost slik som andre langsiktige lån.

En fondsobligasjon (hybridkapital) er en obligasjon med en pålydende rente, men banken har ikke plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjon er godkjent som et element i kjernekapitalen innen en ramme på 15 prosent av samlet kjernekapital. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom bankens kjernekapitaldekning faller under fem prosent eller samlet kapitaldekning faller under seks prosent. Nedskrevede beløp på fondsobligasjonene skal være skrevet opp før det kan utbetales utbytte til aksjonærene eller egenkapitalen skrives opp. Fondsobligasjoner føres som annen langsiktig gjeld til amortisert kost.

For detaljert informasjon om ansvarlige lån og fondsobligasjoner, se note 37 Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån.

Morbank			Konsern	
2011	2012	(mill. kr)	2012	2011
2.373	2.597	Egenkapitalbevis	2.597	2.373
-0	-0	- Egne egenkapitalbevis	-0	-0
183	895	Overkursfond	895	183
1.457	1.889	Utjevningfond	1.889	1.457
2.611	2.944	Grunnfondskapital	2.944	2.611
190	195	Avsatt utbytte	195	190
40	30	Avsatt gaver	30	40
70	106	Fond for urealiserte gevinster	123	85
-	0	Annen egenkapital inklusive minoritetsinteresser	1.370	1.409
6.924	8.656	Sum balanseført egenkapital	10.042	8.348
-447	-447	Utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-674	-692
-	-	Andel av fond for urealiserte gevinster i tilknyttede selskap	57	64
-230	-225	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-238	-230
-387	-448	50 % fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-2	-
-137	-165	50 % fradrag i forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	-179	-147
-	-	50 % kapitaldekningsreserve	-703	-656
-	-55	Overfinansiering pensjonsforpliktelse	-49	-
5.724	7.316	Sum ren kjernekapital	8.254	6.687
956	918	Fondsobligasjoner, hybridkapital	1.103	1.170
6.680	8.234	Sum kjernekapital	9.357	7.856
		Tilleggskapital utover kjernekapital		
-	-	Fondsobligasjon, hybridkapital utover 15%	31	-
326	312	Evigvarende ansvarlig kapital	312	328
1.409	1.810	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	2.127	1.674
-387	-448	50 % fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-2	-
-137	-165	50 % fradrag i forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	-179	-147
-	-	50 % kapitaldekningsreserve	-703	-656
1.211	1.509	Sum tilleggskapital	1.586	1.199
7.891	9.742	Netto ansvarlig kapital	10.943	9.055

		Minimumskrav ansvarlig kapital Basel II		
1.456	1.654	Engasjement med spesialiserte foretak	1.654	1.456
1.313	1.470	Engasjement med øvrige foretak	1.470	1.313
40	39	Engasjement med massemarked SMB	42	42
324	316	Engasjement med massemarked personer	560	513
31	28	Engasjement med øvrig massemarked	30	33
653	1.118	Egenkapitalposisjoner	-	-
3.818	4.625	Sum kredittrisiko IRB	3.756	3.358
182	205	Gjeldsrisiko	205	182
49	14	Egenkapitalrisiko	15	16
-	-	Valutarisiko	-	-
293	315	Operasjonell risiko	420	400
653	553	Engasjementer beregnet etter standardmetoden	2.074	2.184
-65	-75	Fradrag	-120	-111
-	-	Overgangsordning	246	-
4.930	5.637	Minimumskrav ansvarlig kapital	6.596	6.027
61.625	70.468	Beregningsgrunnlag	82.446	75.338
		Kapitaldekning		
9,3 %	10,4 %	Ren kjernekapitaldekning	10,0 %	8,9 %
10,8 %	11,7 %	Kjernekapitaldekning	11,3 %	10,4 %
12,8 %	13,8 %	Kapitaldekning	13,3 %	12,0 %